

Remiss av Handlingsplan för Lunds kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter 2023–2027 KS 2022/0535

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

att avge yttrande i enlighet med tjänsteskrivelse 2023-02-02 Remiss av Handlingsplan för Lunds kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter 2023–2027.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens arbetsutskott har remitterat Handlingsplan för Lunds kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter 2023–2027 till bland annat vård- och omsorgsnämnden.

Vård- och omsorgsförvaltningen anser att strukturerade samråd kan ske samlat för hela kommunen. Förvaltningen ser ett behov av ett kommunövergripande systemstöd för att anteckna språkkunskaper och ställer sig i övrigt positiv till remissen.

Underlag för beslutet

- Vård- och omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-02-02 Remiss av Handlingsplan för Lunds kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter 2023–2027
- Kommunkontorets missiv 2022-11-30 Handlingsplan för Lunds kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter 2023–2027
- Handlingsplan för Lunds kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter 2023–2027-remissversion
- Bilaga 1 - barnchecklista

Ärendet

Bakgrund

Enligt 5 b § i lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetslagen) ska kommuner anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.

2023-02-02

Diarienummer

VOO 2022/0649

Kommunstyrelsens arbetsutskott remitterade den 28 november 2022 förslag till Handlingsplan för Lunds kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter 2023–2027 till kommunens alla nämnder.

Syftet med handlingsplanen är att skapa tydlighet i ansvaret för nationella minoriteter samt att säkerställa att kommunen lever upp till lagstiftningen på området.

Utgångspunkter

De nationella minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli. Språklagen (2009:600) innehåller, förutom regler om svenska språket och de nationella minoritetsspråken, bestämmelser om det svenska teckenspråket. Det allmänna har enligt lagen ett särskilt ansvar för att skydda och främja det svenska teckenspråket.

Inriktning, aktiviteter och ansvar

Vård- och omsorgsnämnden är ansvarig för tre aktiviteter i den föreslagna planen:

Äldreomsorg

Vård- och omsorgsnämnden ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av medarbetare som behärskar något av minoritetsspråken. En förutsättning är att Lunds kommun har tillgång till medarbetare med sådana språkkunskaper. Inom ramen för sådan omsorg ska beaktas de äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet.

Aktiviteten motsvarar 18 a § minoritetslagen och gäller oavsett om den är med i den kommunala planen.

Kompetensförsörjning har identifierats som en av vård- och omsorgsnämndens största utmaningar. Kommunikation är centralt i all vård- och omsorg. Därför behövs medarbetarnas språkkunskaper. För att kunna ha en kännedom om tillgängliga kompetenser, ser förvaltningen ett behov av ett kommunövergripande systemstöd där man bland annat kan anteckna vilka språk våra medarbetare talar. På så sätt blir en språkinventering inte bara en ögonblicksbild utan de språkkunskaper som behövs, kan sökas fram när behov uppstår.

I de fall behov av språkkunskap uppstår som inte finns bland våra medarbetare, bokas tolk på kommunens tolkförmedling som finns på arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

2023-02-02

Diarienummer

VOO 2022/0649

Samverkan och samråd

Vård- och omsorgsnämnden ska samverka med de nationella minoriteternas organisationer för att i samverkan erbjuda och stötta kulturella och språkliga aktiviteter och upplevelser.

Vård- och omsorgsnämnden ska också samråda med nationella minoriteter i frågor som berör dem. Barn och ungas möjlighet till inflytande och samråd ska särskilt beaktas. Samrådsförfarandet integreras i den generella beredningen av ärenden.

På träffpunkterna anordnas aktiviteter med mångkulturellt tema för seniorer. På en träffpunkt uppmärksammas romernas och samernas nationaldagar. För den som talar ett annat språk, anordnas träffar med samhällsinformation på lätt svenska och flera andra språk. Medarbetarna som anordnar de mångkulturella träffarna talar bland annat spanska, persiska, arabiska, bosniska samt finska. Träffpunkterna har också samverkat med finska föreningar kring aktiviteter.

När det gäller att utreda behov och rätt till insatser i enskilda ärenden, använder vård- och omsorgsförvaltningen arbets sättet Individens behov i centrum (IBIC). Det är viktigt att samtalet är anpassat efter allmänna och specifika drag i individens kommunikation exempelvis språk, tecken och symboler. Samtalet innefattar att ta emot och att förmedla budskap, att genomföra samtal och att använda olika kommunikationsmetoder.

Ansvaret för samverkan eller samråd som innebär att dialogen ska vara strukturerad med återkommande möten, anser vård- och omsorgsförvaltningen endast bör ligga på kommunstyrelsen.

Uppföljning och aktualisering

Enligt förslaget ska uppföljning av handlingsplanen ske årligen i kommunens ordinarie uppföljningsprocess. Kommunen följer också upp andra planer i årsuppföljningen, exempelvis Delaktighet för alla, Handlingsplan för barnets bästa, Handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck, Mat- och måltidsplan, Samverkansplan för Överenskommelsen, Avfallsplan, Energiplan samt LundaKem. Även om mängden aktiviteter och åtgärder är stor, är det positivt att kommunen samordnar uppföljningen.

Föredragning

Handlingsplanen för Lunds kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter 2023–2027 motsvarar de mål och riktlinjer som kommuner ska anta för sitt minoritetspolitiska arbete enligt minoritetslagen.

2023-02-02

Diarienummer

VOO 2022/0649

Vård- och omsorgsförvaltningen anser att strukturerat samråd med nationella minoriteter bör ske centralt i kommunen men ställer sig i övrigt positiv till handlingsplanen och föreslår att nämnden avger yttrande i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse.

Beredning

Ärendet har beretts genom diskussion på vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott.

Konsekvenser för personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning utgör enligt olika undersökningar 20 - 30 % av befolkningen¹. Personer med funktionsnedsättning finns också bland de nationella minoriteterna. Det har inte bifogats någon utredning om planens konsekvenser för personer med funktionsnedsättning.

Barnets bästa

Beslutet påverkar barn och en barnchecklista har bifogats remisshandlingarna.

Ekonomiska konsekvenser

Om förslaget kräver ekonomiska resurser utöver ordinarie ram, kommer vård- och omsorgsförvaltningen att redovisa det i respektive års ekonomi- och verksamhetsplan (EVP).

Anna Borgius
Förvaltningschef

Anne Kammenhed
Utvecklingsledare

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:

Akten

kommunkontoret@lund.se (skriv "Remiss handlingsplan nationella minoriteter" KS 2022/0535 i ämnesfältet)

---

¹ Statistiska centralbyråns undersökning av levnadsförhållanden <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/levnadsforhallanden/levnadsforhallanden/undersokningarna-av-levnadsforhallanden-ulf-silc/> samt Nationella folkhälsoenkäten <https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/om-vara-datainsamlingar/nationella-folkhalsoenkaten/>